

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie **K.R.**

oskarżonego art. 157 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 2 lipca 2026 r.

skargi obrońców oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 listopada 2025 r., sygn. akt IV Ka 409/25,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 28 stycznia 2025 r., sygn. akt III K 922/23,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił

1. oddalić skargę,
2. obciążyć K.R. uiszczoną przez niego opłatą sądową w kwocie 450 (czteryście pięćdziesiąt) zł.

UZASADNIENIE

K.R. został oskarżony subsydiarnym aktem oskarżenia o popełnienie czynu z art. 157 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu wyrokiem z dnia 28 stycznia 2025 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III K 922/23 uniewinnił oskarżonego od stawianego mu zarzutu.

Apelację od powyższego orzeczenia złożyła pełnomocnik oskarżyciela

subsidiarnego z dnia 18 marca 2025 r. zaskarżając przedmiotowy wyrok w całości na niekorzyść K.R.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 28 listopada 2025 r. w sprawie o sygn. akt IV Ka 409/25 uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Od wyroku Sądu odwoławczego skargę, w trybie art. 539a k.p.k., wywiedli obrońcy oskarżonego, którzy zaskarżając to orzeczenie w całości, podnieśli zarzut naruszenia przepisu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie przez sąd odwoławczy z urzędu zachodzącej bezwzględnej przesłanki odwoławczej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, wskutek czego nie doszło do uchylenia wyroku i umorzenia postępowania w niniejszej sprawie.

Wobec powyższego skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Jednocześnie skarżący wnieśli o zwrócenie się przez Sąd Najwyższy o akta Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu VIII Wydział Karny o sygn. VIII K 777/22 oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pozyskanych akt na fakt umorzenia postępowania z oskarżenia prywatnego M.S. przeciwko K.R. o przestępstwo z art. 217 k.k. (załączamy postanowienie z dnia 27 stycznia 2023 r. pobrane przez oskarżonego z Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. W przepisie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k., zostały natomiast szczegółowo wyliczone przyczyny uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, wśród których wymieniono, m. in. wypadki wskazane w art. 439 § 1 k.p.k. Oznacza to, że skarga na wyrok sądu odwoławczego służy również weryfikacji, czy sąd ten uchylając wyrok sądu I instancji nie dopuścił się uchybień rangi bezwzględnych przyczyn odwoławczych.

Wbrew twierdzeniom obrońców, kontrola zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła, aby doszło przed Sądem Okręgowym w Poznaniu do jakiegokolwiek uchybienia mającego charakter bezwzględnej przyczyny odwoławczej, w tym również mającego postać braku skargi uprawnionego oskarżyciela, o jakiej mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. Skarżący w sposób bezpodstawny upatrują tego uchybienia w fakcie złożenia przez oskarżycielkę posiłkową w dniu 9 czerwca 2023 r. zażalenia na ponowne postanowienie o umorzeniu dochodzenia z dnia 31 marca 2023 r. do prokuratora nadzrędnego – Prokuratora Okręgowego w Poznaniu. W ich ocenie powyższe zażalenie zostało wniesione po terminie. Jak wskazują, na postanowieniu o ponownym umorzeniu dochodzenia znajduje się adnotacja poczyniona przez pracownika prokuratury, iż uznano postanowienie za doręczone M.S. w dniu 2 czerwca 2023 r. (k. 399v). Jednakże ze zwrotnego potwierdzenia odbioru, które posiada prokuratura - przesyłka nie została podjęta w terminie. Datą zwrotu przesyłki był dzień 10 maja 2023 r. Z pisma Prokuratury Rejonowej Poznań-Grunwald z dnia 24 listopada 2025 r. wynika, iż przedmiotowa korespondencja została uznana za doręczoną w wyniku podwójnego awizo. Tymczasem M.S. wniosła zażalenie w dniu 9 czerwca 2023 r. po przejrzaniu w dniu 7 czerwca 2023 r. akt sprawy. Tym samym przedmiotowe zażalenie – w ocenie skarżących - nie zostało złożone w terminie (z pisma Prokuratury Rejonowej Poznań-Grunwald w Poznaniu z dnia 24 listopada 2025 r. wynika, iż korespondencja została uznana za doręczoną w wyniku podwójnego awizo, a więc nie mogło dojść do doręczenia w dniu 2 czerwca 2023 r., skoro zwrot korespondencji nastąpił w dniu 10 maja 2023 r.). Jak podkreślono w skardze, powyższe uchybienie terminu nie zostało dostrzeżone w toku dalszego postępowania, a winno być uwzględnione przy wyrokowaniu przez Sąd Okręgowy w Poznaniu, tym bardziej, że wskazywała na nie obrona. Skoro zażalenie nie zostało złożone w terminie, to na gruncie przedmiotowej sprawy – w ocenie skarżących - zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela (zażalenie nie zostało złożone w terminie, wobec czego M.S. nie była uprawniona do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia). Warunkiem złożenia subsydiarnego aktu oskarżenia jest bowiem wyczerpanie drogi opisanej w art. 55 § 1 k.p.k., tj. m. in. uprzednie zaskarżenie w terminie

postanowienia o ponownym umorzeniu postępowania. Skarżący powołali się przy tym na stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r., sygn. akt IV KK 42/13, w którym to orzeczeniu wskazano że „wniesienie aktu oskarżenia w sprawie o czyn ścigany z oskarżenia publicznego przez pokrzywdzonego, pomimo że nie zachodzą warunki przewidziane w art. 55 § 1 k.p.k. powoduje, że zachodzi ujemna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela.”.

Wbrew twierdzeniom skarżących Sąd II instancji dostrzegł stawiany przez nich na etapie postępowania odwoławczego zarzut dotyczący rzekomego przekroczenia przez oskarżycielkę subsydiarną terminu do wniesienia zażalenia na decyzję o ponownym umorzeniu postępowania przygotowawczego, a co za tym idzie wystąpienia w sprawie bezwzględnej podstawy odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 k.p.k. Sąd ten wyraźnie wskazał, że w ramach prowadzonej kontroli instancyjnej nie doszukał się w okolicznościach analizowanej sprawy (analiza akt dochodzeniowych [...]) podstaw do skutecznego zakwestionowania prawidłowości i terminowości wniesionego przez pokrzywdzoną M.S. zażalenia na powtórne postanowienie prokuratora o umorzeniu postępowania prowadzonego w niniejszej sprawie. Podkreślił przy tym, że drugie postanowienie prokuratora z 31 marca 2023 r. o umorzeniu dochodzenia, nigdy nie zostało prawidłowo doręczone pokrzywdzonej M.S., co za tym idzie termin do jego zaskarżenia nie rozpoczął biegu i w konsekwencji nie upłynął przed wniesieniem zażalenia przez pokrzywdzoną. Sąd zaznaczył, że w pismach kierowanych do prokuratury przed wydaniem tego postanowienia (m.in. wniosku z dnia 24 sierpnia 2022 r. jak i zażaleniu na postanowienie prokuratora o umorzeniu dochodzenia z 31 sierpnia 2022 r.) pokrzywdzona M.S. w nagłówku tych pism, wprost wskazała swój aktualny, nowy adres korespondencyjny. Mimo wskazania/podania przez pokrzywdzoną ww. adresu, postanowienie zostało przesłane wyłącznie na poprzedni adres, tj. ul. K.(..), [...] P. (zob. też pismo prokuratora z 28 listopada 2025 r.). Sąd odwoławczy trafnie zauważył, że do sytuacji pokrzywdzonej nie można odnosić poglądów przywoływanych przez obrońcę, bo te odnoszą się do sytuacji prawnej oskarżonego regulowanej treścią art. 75 § 1 k.p.k., którego to przepisu nie stosuje się do pokrzywdzonego. W odniesieniu do pokrzywdzonej zastosowanie ma

art. 139 § 1 k.p.k., który dotyczy jedynie zaniechania podania nowego adresu. Pokrzywdzona zaś w wymienionych pismach i kolejnych, podała nowy adres. Słusznie zauważył Sąd odwoławczy, iż wobec faktu, że pokrzywdzona w dwóch kolejnych pismach wskazała nowy adres, jak i mając na uwadze treść art. 118 § 1 k.p.k., to ustalenie innego adresu dla doręczeń wymagało uprzedniego wyjaśnienia tej okoliczności przez organ postępowania. Takie czynności w niniejszej sprawie nie zostały podjęte, co w świetle art. 16 § 2 k.p.k. sprzeciwiało się potraktowaniu wymienionych pism inaczej niż jako równoczesnego spełnienia obowiązku z art. 139 § 1 k.p.k. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Sąd Okręgowy w Poznaniu zasadnie uznał, że zażalenie wniesione przez pokrzywdzoną na powtórne postanowienie o umorzeniu dochodzenia z 31 marca 2023 r. zostało wniesione w ustawowym terminie, albowiem pokrzywdzona wniosła je jeszcze przed skutecznym doręczeniem jej postanowienia, a nawet zapoznania się z jego treścią w czasie przeglądania akt.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, rozstrzygając również w sposób ostateczny o opłacie uiszczonej w związku z wniesieniem skargi, która miała charakter kaucyjny (art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 1 i 4 k.p.k.).

[WB]

[a.ł.]